

פחד דוד

פרשת ויקהל

כ"ה אדר א' תשע"ט

962

שבת שקלים

יו"ל ע"י מוסדות "אורות חיים ומשה" ישראל

בנשיאות בנש"ק מורנו ורבנו הגה"צ רבי דוד חנניה פינטו שליט"א

בן הצדיק המלוו"ן רבי משה אהרן פינטו זצ"ל ונכד הצדיק הקדוש המלוו"ן רבי חיים פינטו זיע"א

ירושלים תל אביב חיפה באר שבע

הדלקת נרות 5:01 | 5:16 | 5:08 | 5:21

מוצאי שבת 6:14 | 6:15 | 6:14 | 6:16

רבינו תם 6:54 | 6:51 | 6:51 | 6:54

שבת מברכין, ראש חודש בימים חמישי-שישי המולד יהיה ביום רביעי בשעה 12:41 ו-16 חלקים

הילולא דצדיקיא

- כה - רבי ישראל פישר אב"ד ירושלים
- כו - רבי דוד הלוי בעל 'טורי זהב'
- כז - רבי יוסף שאול נתנזון בעל 'שואל ומשיב'
- כח - רבי מרדכי חברוני ראש ישיבת חברון
- כט - רבי גרשון ליברמן רא"י אור יוסף נובהרדוק
- א - רבי חיים דוד אלקלעי מחכמי המקובלים בירושלים

המעוניין לקבל את העלון בדוא"ל ישלח הודעה: mld@hpinto.org.il

משכיל לדוד

מאיגרא רמה לבירא עמיקתא

מהמלאכים - שני הכתרים שהיו בראשם, ותחושת ראיית הקול שראו בהר סיני, שנאמר (שמות כ, טו) "ויראו את הקולות" ולא רק זאת אלא פרחו מהם כל השמות של הקב"ה שהיו בהם ונשארו ריקים. ובשביל לתקן החטא, אמר להם הקב"ה "קחו מאתכם תרומה לה' זהב וכסף ונחושת... וכל חכם לב בכם יבאו ויעשו את כל אשר צוה ה' את המשכן את אהלו ואת מכסהו... ואת התכלת והארגמן". כל מה שהיה נצרך לעשיית המשכן וכליו והבגדים, את כל זה יביאו לבצלאל.

הגמרא אומרת (ברכות נה, א) שידוע היה בצלאל לצרף אותיות שנבראו בהן שמים וארץ, בצלאל ידע לכוון ולהכניס שמותיו של הקב"ה כביכול בכל הדברים המשמשים לעשיית המשכן וכליו ובגדי הקודש, וכאשר יהיה המשכן בנוי והקב"ה ישרה שכניתו בתוכו, בני ישראל היו מקבלים את ההשפעה דרך המשכן והכלים ובגדי הכהן גדול וכך חזרו בהם אותם שמות הקודש שפרחו מהם בזמן העגל.

ואמרו חז"ל "ועשו לי מקדש ושכנתי בתוכם", בתוכו לא נאמר אלא בתוכם בתוך לב כל בני ישראל (אלשיך), כלומר על ידי עשיית המשכן הקב"ה יחזיר את שמותיו הקדושים בתוך בני ישראל דרך המשכן אשר הם עשו אותו מזהבם ומכסףם. ועוד ראיתי באלשיך שמסביר תרומה - אותיות תורה מ, כלומר תורה שניתנה לסוף ארבעים יום. כי התרומה שהרימו למלאכת המשכן השפיעה עליהם תורה, והתורה היא שמותיו של הקב"ה.

והנה חשבתי לפרש שהקב"ה אמר לבני ישראל "קחו מאתכם" כלומר קחו מהעצמיות שלכם והוא הכסף. כי הכסף חשוב בעיני האדם כגופו ומאחר והכסף חשוב בעיני האדם כגופו וכנפשו, הרי שבשעה שהוא נותן תרומה לה', כאלו הוא נתן את עצמו להקב"ה.

והנה "מאתכם" זה בבחינת "אדם כי יקריב מכם" (ויקרא א, ב) ולכן כתוב קחו מאתכם תרומה לה', שמאחר וחטאו בזהב לעשות בו עגל זהב מבלי לחשוב ולשקול בדעתם עד כמה זהב יש להשקיע בו כדי לעשות את העגל, כאן להבדיל, נצטוו להיות נדיבי לב ולהביא רק בשיקול דעת עם מח ולב. כי לפי הניתנה שהם יתנו מהעצמיות שלהם תרומה לה' תשכון בזהב קדושה דרך הכוונות שהיה מכוון בצלאל בן אורי בזהב בכסף ובנחושת ובכל המתנות שיביאו קודש לה' לעשיית המשכן.

וכך דרך צירופי השמות שיהיה מכוון בצלאל בן אורי בעשיית המשכן וכליו, השמות הקדושים של הקב"ה יושפעו על אותו זהב ששייך לאדם פלוני וממילא דרך זהב או דרך הדברים שהביא לעשיית המשכן יושפע עליו משמות הקודש

וחשבתי שזוהי כוונת חז"ל שידוע היה בצלאל לצרף אותיות הקודש שנבראו בהם שמים וארץ, כלומר שבצלאל ידע לצרף בזהב השייך לאדם פלוני שמות הקודש על זהב של אדם פלוני, וכך יהיה נשפע אותו אדם מן הזהב שלו שהוא העצמיות שלו.

ויהי רצון שנתעורר כולנו לעבודת ה' ברוך הוא בזריזות ובהתלהבות דקדושה. אמן.

"קחו מאתכם תרומה לה' כל נדיב לבו יביאה את תרומת ה'" (שמות לה, ה).

זה כבר זמן רב שנתקשיתי בעניין מדוע נאמר "קחו" ולא כתוב תנו, הלא מבקשים מהם לתרום למשכן אם כן צריך לומר "תנו" ומה הוא אומר "קחו"?

ידוע שהמשכן בא לכפר על חטא העגל, חטא העגל היה חטא נורא, אין פורענות באה על ישראל שאין בה קצת מפירעון עוון העגל, ועד היום אנחנו סובלים מכך ומדוע? מפני שעד היום לא התברר היאך נעשה חטא העגל.

ובאמת זו פליאה עצומה כיצד ייתכן שבני ישראל - דור דעה - שראו את הניסים במצרים ועל הים, יעשו את העגל? עם שראה את ה' יורד על הר סיני ושמע מפי הגבורה "אנוכי ה' אלוקיך", ימירו את כבודם בתבנית שור אוכל עשב? דור שאכלו את המן שהיה מזון רוחני, והיו הולכים ללקט בכל בוקר את המן שירד מן השמים הם יעשו עגל?

אכן הרוגזו שהתעורר אצל ה' יתברך להשמיד את העם היה בגלל ההתהפכות הקיצונית - סרו מהר מן הדרך, ודווקא בגלל שהראו התמסרות ונאמנות מוחלטת לה' יתברך ואמרו "נעשה ונשמע" וכעת הם מאכזבים ככזו מידה את הקב"ה, הם מתכחשים ברשעות כזו שאין להם תקנה חס ושולם, אלא הכליין.

בהסבר הדברים מובא בגמרא (שבת פח, א) אמר רבי אלעזר - בשעה שהקדימו ישראל נעשה לנשמע יצתה בת קול ואמרה להן מי גילה לבני רז זה שמלאכי השרת משתמשים בו. עד כאן. משום שמידה זו של "נעשה ונשמע" מתאימה למלאכים שאין להם יצר הרע ולכן הם יכולים לקבל על עצמם לעשות דבר לפני שידעו מהו הדבר, אולם האדם כל עוד שהוא בחיים היצר הרע שלו מגביל אותו והוא אינו יכול לקבל לעשות דבר לפני שישמע מה מבקשים ממנו. הגע בעצמך, לו יבוא לאדם צדיק ויאמרו לו אתה רוצה לעשות מצוה? הוא יענה כן אדוני, איזו מצוה אתה רוצה שאעשה, וכי יש חיסרון בזה שרוצה לדעת במה מדובר? בודאי שלא, משום שזה הסדר הנכון לשמוע ואחר כך לעשות.

אם כן כאשר עם ישראל הקדימו נעשה לנשמע העפילו לדרגה על אנושית, דרגה שהיא מעל הטבע, וכשחטאו בעגל ירדו מאותה הדרגה במהירות מסחררת, הנפילה היתה נוראה והתעורר עליהם חרון אף נורא, ולו הייתה עלייתם בשלבים, מדרגה אחר מדרגה אזי היו יותר שמורים. ידוע שבשעת מתן תורה הגיעו ישראל למדרגה הגבוהה ביותר, הגיעו לשלמות הבריאה, היו בבחינת אדם הראשון קודם החטא. וכך הקב"ה ברא את האדם נאמר בפרשת בראשית (א, כז) "ויברא א-להים את האדם בצלמו בצלם אל-הים" ולהלן (ב, ז) "ויפח באפיו נשמת חיים", ואמרו חכמינו מאי דנפח מדיליה נפח, דהיינו שהקב"ה נפח באדם את שמותיו הקדושים שהוא בחינת מאן דנפח מדיליה נפח.

כאשר יתבונן האדם בדברי החסד לאברהם' למקובל האלוקי רבי אברהם אזולאי זיע"א, ישתומם לגלות עד כמה גדול וחשוב הוא האדם. הרב זצ"ל מסביר שבאדם כלול כל ה"אבי"ע עולמות" (אצילות, בריאה, יצירה ועשיה) ובו כלולים הצינורות של כל השפע וברגע שאדם חוטא אי אפשר לתאר גודל ההרס והחורבן שגורם בעולם.

בני ישראל כשחטאו בעגל הפסידו את כל מה שקבלו במתנה

במסילה נעלה

שביבי אמונה ובטחון מפקנסו של מו"ר הגה"צ רבי דוד חנניה פינטו שליט"א

דברי חכמים

פרפראות לפרשה

משולחנם של חכמי התורה

כשהלב נלחם עם עצמו

"קחו מאתכם תרומה" (שמות לה, ה)

הגאון רבי חיים סולובייצ'יק זצ"ל יצא פעם למינסק להצלת ישיבת וולאז'ין ששקעה בחובות גדולים. במינסק התגוררו שני גבאים מטעם הישיבה, ושניהם היו מופלגים בתורה ויראת שמים ובנדיבות לב.

כאשר הגיע רבי חיים לעיר, סר לביתו של אחד מהם וסיפר לו את מטרת בואו. אף שהסכום הנדרש היה גדול מ"מ הבטיח הנ"ל לרבי חיים לטפל בדבר, ורבי חיים ישב ללמוד בביתו.

כעבור זמן מה שאל רבי חיים את מארחו: מה נשמע בדבר אסיפת הכספים עבור הישיבה? והלה ענה ואמר שכבר יש בידו מחצית הסכום.

שמח רבי חיים מאד מהבשורה הטובה ושב ללימודו.

כעבור חודש שב רבי חיים ושאל אותו מה בדבר שארית הסכום? ואז השיב לו שיש בידו כבר את כל הכסף הנדרש. שמח רבי חיים שמחה גדולה ויצא לדרכו בחזרה לוולאז'ין לפרוע את חובות הישיבה.

זמן קצר לאחר מכן באו שני הגבאים לוולאז'ין בכדי להתדיין בפני הגאב"ד שם. הנתבע היה אותו גבאי שגייס את כל הסכום הנדרש לתשלום חובותיה של הישיבה.

והנה בפי חברו, הגבאי השני היתה טענה חמורה: מדוע שילם הנתבע את כל הסכום שהיה נדרש לרבי חיים, מכיסו הפרטי, הרי מאז ומתמיד היו שניהם שותפים נאמנים בכל עסקי המצוות וא"כ גם עכשיו דרש התובע לאפשר לו לשלם את מחצית הסכום מכיסו כדי שגם הוא יהיה שותף במצווה חשובה זו...

כאשר נודע לרבי חיים שהנדיב הוא נתן את כל הסכום הגדול הזה מכיסו, שאל אותו: "אם כן, מדוע החזקת אותי בביתך יותר מירח ימים ולא נתת לי מיד את כל הסכום הדרוש?"

השיב לו הנדבן:

"וכי דבר קל הוא להוציא מהכיס סכום כה גדול? הרבה עמלתי כדי לכבוש את תאוות הממון שבלב כל אדם, לתת את מחצית הסכום, אח"כ המשכתי לנהל מלחמה פנימית עד ששכנעתי את עצמי לתת גם את החצי השני".

בדברים אלה של הנדיב מתבארת היטב כוונת הכתוב באומרו: "קחו מאתכם". כל אחד ואחד נדרש לפעול על עצמו לתת את תרומת ה' ביד רחבה. בהתרמה למלאכת המשכן נדרשה במיוחד פעולה זו, מאחר והתורה הקפידה שרק "נדיב לב" יתן. לפיכך צריכים היו הנודבים "לקחת מעצמם" את הכסף ולתרום אותו.

בדרך אחרת פירשו את כוונת הפסוק על פי המעשה עם רבינו הגר"א זצ"ל, שהרבנית שלו עסקה בגמ"ח, ויצאה עם חברתה לאסוף ולחלק כספי צדקה, והסכימו בין שתייהן שמי שתמות ראשונה, תבוא ותגיד לחברתה היאך נראה הדין בעולם הנצח.

לימים מתה חברתה, ואחר כמה ימים מפטירתה באה בחלום לאשת הגר"א, וסיפרה לה שיש למעלה דין וחשבון על כל פרט ופרט בחיים, והביאה דוגמה לדבר: את זוכרת איך הלכנו יחד ברחוב וראינו עני ורמזנו לו לבוא אלינו, שיש לנו כסף עבורו, דעי לך ששם דנו אותי למה בקשתי אותו לבוא אלינו, ולא חטפתי מצוה נוספת של הליכה, דהיינו ללכת אליו ולמסור לו. וסיימה שזו דוגמה על עומק הדין.

אשת הגר"א סיפרה את החלום להגר"א זצ"ל, והוא קרא את אנשי החברה קדישא, וציווה עליהם לרשום את הסיפור בפנקס החברה קדישא. בספר 'חכמה ודעת' מעיד ששמע מהגאון רבי אליעזר שך זצ"ל שבעיניו ראה את הסיפור רשום בפנקס חברה קדישא דוילנא.

ולפי זה יש לפרש את הפסוק קחו "מאתכם"

תרומה לה', והיינו שתביאו מאתכם, שאתם בעצמכם תביאו ולא תמתינו שיבואו לגבות ממכם, שגם עצם העברת הנדבה היא מצוה, ומשפטי ה' תהום רבה.

השבת מקור הברכה לימי החול

"ששת ימים תעשה מלאכה וביום השביעי יהיה לכם קדש" (שמות לה, ב)

היא מצד השטן והוא שמסייע לך בעסקיך. ולאחר מאה ועשרים שנה, דע לך שהשטן וחבורתו הם אלו שיקבלו את פניך...

התפלא האיש על דברים אלו, ופחד אפף אותו.

הוספתי ואמרתי לו - וכי חשבת שאדם שאינו שומר שבת וחנויותיו פתוחות בשבת, זכותו של הצדיק רבי חיים פינטו תגן עליו ורבי חיים פינטו זיע"א יברך אותו?! הרי שבודאי שאף אם מצליח אתה, זה אך ורק מצד כוח הטומאה של השטן. **קבל עליך מצוות, קבל עליך את השבת, ואז תתברך ממקור הברכות מכח הטהרה, לפי שאם תרמת מזמנך לבורא עולם, אף הוא יתרום ויסייע להצלחתך.**

אני זוכר את אבי ומורי, רבינו משה אהרן פינטו זצוק"ל וזיע"א, שהיה רגיל לומר "הרוצה להתחזק בעבודת ה', יחזק את עצמו בענייני שמירת השבת וקדושתה, כי זה יסוד הכל".

והיה אבי מורי זיע"א נוהג לומר, שכל בקשותי שמבקש הוא מבורא העולם הן בזכות קדושת השבת כי זכותה גדולה עד למאוד, אם שומרה כתיקנה.

במשך זמן מה הייתי בארצות אירופה והשתתפתי בכנסים רבים, והכל למען חזיון וביסוס מוסדות תורה שאינם קשורים כלל למוסדות שלנו וללא שום מטרות רווח, כי כך צריך לנהוג. יש לדאוג גם לאחרים ואם התורם מזמנו לאחרים חשוב הוא, קל וחומר התורם מזמנו להקב"ה ומקדיש את כל יום השבת לתפילה ותורה שעל ידי זה מתברכים לו כל ששת ימי המעשה, לפי שהשבת היא מקור הברכה ומלאכת ששת הימים נעשית לו מאלוה.

הכרתי איזה אדם בחוץ לארץ אשר עסקיו פורחים ומשגשגים, ותמיד ניגש אלי לקבל ברכה שיצליח בעסקיו ויצליח במפעליו וכו'. שמת לב כי לעולם אין לו דאגות בעניינים רוחניים ועל דברי קדושה לעולם אינו מבקש ממני ברכה.

בפעם האחרונה כשהלה בא אלי, אמרתי לו - דע לך, שאם יש לך הצלחה כל שהיא, אין זה בזכות הברכות שאני מברך אותך בזכותו של רבנו חיים פינטו זיע"א, אלא הצלחתך

במרה מפטירין

הפטרת השבוע: "ויזכרות יהודיע את הברית"

(מלכים ב; יא. יב)

הקשר לפרשה: בהפטרה מוזכר ענין השקלים שתרמו

בני ישראל לחיזוק בית המקדש, שהוא מענינא דיומא בשבת שקלים שבו מכריזים על השקלים לתרומת בית המקדש.

ובני אשכנז מפטירין ב"בן שבע שנים" (שם, יב)

נצור לשונך

תולה ארץ על בלימה

הרוצה לצאת ידי שמים

אם אחד בא אליו ורוצה לספר לו על חברו, והוא מבין שרוצה לספר עליו דברי גנות, ישאל מתחלה, אם הענין הזה יהיה נוגע לי על להבא, או שאוכל לתקן את הדבר בהוכחה וכדומה? אם יאמר לו, שנוגע להבא, או שהוא יכול לתקן את הדבר, מותר לשמוע, ולא יאמין, עד שיתברר הדבר. אבל אם יבין מתשובתו, שלא יהיה תועלת מזה, או שיבין שהוא מעליל עלילות ברשע מחמת גודל שנאתו אותו - אסור אפילו לשמוע.

מן האוצר

ממשנתו של מו"ר הגה"צ
רבי דוד חנניה פינטו שליט"א

בין הכניסה ליציאה

"ויצאו כל עדת בני ישראל מלפני משה" (לה, כ)

ולכאורה קשה דהרי משה רבינו ע"ה קיבץ את כל עם ישראל במקום פתוח שאי אפשר שנכנסו כולם לבית אחד, ואם כן לאחר שגמר לדבר עמם מה שייך לומר "ויצאו", והלא לא היו מכוונים במקום אחד שיתאים לכך לשון "ויצאו".

ובספר 'אור פני משה' עמד על דיוק אחר:

מדוע נאמר בפסוק "ויצאו מלפני משה" ולא מלפני הקב"ה, משום שהקב"ה מלא כל הארץ כבודו ואי אפשר לצאת מלפניו, לכן דייק הפסוק לכתוב מלפני משה דווקא.

ומכל מקום המילה "ויצאו" - קשיא.

ונראה לי ליישב על פי משל לאדם הנכנס לצדיק לקבל עצה או ברכה, הוא נכנס דואג ומצטער, וכאשר הוא שומע דברי ניחום, דברי חיזוק ודברי ברכה, הרי הוא נראה פתאום מחייך ולבבו מתרחב להתעודד מהצרה הבאה עליו, אם כן מוכח שהוא נכנס בצורה אחת ויצא בצורה אחרת.

הוא הדבר, כשעם ישראל חטאו בעגל וציפו וחיכו למשה שירד מעם ה', מה ישיב להם משה ולדעת מה דיבר ה', אם כן הם היו דאוגים ולחוצים וכשירד משה למחרת יום הכיפורים שחל אז ביום שלישי, והקהיל את כל עם ישראל ביום רביעי ואמר להם ה' ציווה לבנות המשכן להביא זהב וכסף ולכפר על ידי כך על מעשה העגל ויתכפר לעם ישראל חטאם, היה בזה עידוד גדול לעם ישראל שהנה כיפר ה' להם ומשרה שכינתו בתוכם ואז נתעוררו כולם להביא נדבה בבוקר בבוקר, דהיינו יום חמישי ושישי, ובשבת נצטוו שלא להביא שאין בניית המשכן דוחה שבת. לכן נאמר "ויצאו מלפני משה" שעת כשנפרדו ממנו היו בצורה אחרת ממה שנכנסו.

ומכאן נלמד מוסר השכל גדול ועצום, כי כשאדם נכנס להתפלל או ללמוד, לא יתכן שישאר לאחר התפילה באותו מצב ובאותן מחשבות שהיו לו לפני התפילה, אלא אדרבה עליו להראות שמח יותר כי "פקודי ה' שירים משמחי לב" (תהילים יט, ט).

פניני הפרשה

מה עושים במשך השבוע?

"ששת ימים תעשה מלאכה וביום השביעי יהיה לכם קדש" (שמות לה, ב)

בדרך משל פירש 'הסנדלר' - רבי משה יעקב רביקוב זצ"ל:

כאשר אומרים על אחד שהוא 'ראש ישיבה', הכוונה היא שהוא ה'ראש' והמובחר מכל תלמידי הישיבה. וכן כאשר אומרים על אדם שהוא 'אב בית דין' היינו שהוא הגדול והנבחר מכל הדיינים. ולהבדיל, כשמכנים אדם בכינוי 'ראש הגנבים', משמעות הדבר שהוא הגרוע והשפל מכל הגנבים האחרים.

והנה בתפילת השבת אנו אומרים: "חמדת ימים אותו קראת", הרי שיום השבת הוא הנבחר והמעולה ביותר משאר ימי החול, אך כדי לדעת אם מדובר בתואר כבוד או חלילה להיפך, תלוי כיצד האדם נוהג בששת ימי המעשה. אם עוסק הוא בתורה וחי חיי תורה ומצוות, אזי הכינוי 'חמדת ימים' הוא כינוי של כבוד. אך אם חלילה הוא מבטל את זמנו ועוסק במעשים רעים ומידות מגונות, אזי הכינוי של השבת כ'חמדת ימים' הרי זה גנאי ובזיון לשבת.

זהו שרמו הכתוב: "אלה הדברים אשר צוה ה' לעשות אותם ששת ימים" שאם כל ששת הימים מתנהג כראוי, אז "יום השביעי יהיה קדש" - שיתעלה עוד ועוד ויתקדש בקדושת השבת.

מה מעניין את הסנדלר?

"ולחשב מחשבת לעשת בזהב ובכסף ובנחשת" (שמות לה, לב)

חכמתם של עושי המשכן נתיחדה בחכמת לב שהיו יודעים לחשוב מחשבות.

ויש לשאול וכי רק חכמים חושבי מחשבות הם?

פירש הסבא מקלם זצ"ל על פי דברי המשנה "איזהו חכם הלומד מכל אדם", וביאור הדברים שכאשר סנדלר רואה אדם הולך ברחוב, דבר ראשון ישליך מבטו על נעליו. וכן חייט, יסתכל תיכף ומיד על בגדיו ומלבושיו, מפני שהיא מלאכתו, דכיון שיש לו הרגש במלאכה זו ישארו מבטו להתבונן עליהם, אולי ילמד ממנה.

כשאנו רואים אדם המתבונן על זולתו, בודק את נעליו, בוחן את מזוודתו, אות הוא כי הוא בעל מלאכה באלה ויש לו הרגש בהם.

כן ממש הוא בשכל האדם, כאשר נראה שהאדם לומד מכל אדם, אות הוא כי יש לו הרגש לקחת תועלת מכל אדם, שהוא משתוקק לחכמה - 'מכל מלמדי השכלתי'.

וזהו שאמרו חכמים "איזהו חכם הלומד מכל אדם", כיון שהוא לומד מכל אדם - סימן כי הוא חכם!

ומתי משלמים לנגר?

וירא משה את כל המלאכה והנה עשו אותה כאשר צוה ה' כן עשו ויברך אותם משה" (שמות לט, מג)

הנה לכאורה יותר היה ראוי שיתן להם את ברכתו רק בגמר הקמת המשכן, שאז ייוכח עד כמה אכן דקדקו בהכנת הדברים כתיקונם שיהיו מתאימים למשכן, ומדוע הזדרזו איפוא לברכם כבר עם סיום מלאכתו של כל אחד ואחד בטרם שהוקם המשכן על מכונו?

אלא, אומר רבי גבריאל זאב מרגליות; בנוהג שבעולם, כאשר נגר מקבל עליו לעשות דלתות, חלונות וכיוצא באלה, הנה אף שכבר גמר להכיןם כיאות, עדיין יעב בעל הבית מלשלם לו את כל הסכום המגיע לו, עד שיעמדו הדלתות והחלונות על מכונם בבנין עצמו, שכן אפשר שיזדקקו עוד לתיקונים ושיפורים קלים בעת התקנתם.

לא כן במלאכת המשכן, כיון שכל מעשיהם היו בסיוע צמוד מהשמים, וכלשון הכתוב: "מלא אותם חכמת לב לעשות כל מלאכת", שפירושו לעשות כל מלאכה כמידתה ומתכונתה בדיוק עצום, היה ברור שלא יזדקקו עוד לשום תיקון בעת הקמת המשכן.

לפיכך לא עיכב משה רבינו את ברכתו המגיעה להם עד גמר הקמת המשכן, רק מיד כאשר "וירא משה את כל המלאכה והנה עשו אותה כאשר צוה ה'" - בלא שום חסר ויתר - לכך "ויברך אותם משה".

מתורתו של אליהו הנביא זכור לטוב

זכור לטוב

בחמותה, לפני הדור לפני הכלב ואין הבן מתבייש מאביו.

רבי נחמיה אומר, דור שבן דוד בא בו, עניות תרבה והיקר יעות, הגפן יתן פרי ויהיין ביוקר, וכל העכו"ם כולן יתהפכו למינות ואין תוכחות.

אמר רבא, מאי קרא שנאמר (ויקרא י"ג) "כולו הפך לבן - טהור הוא".

א"ר יוחנן, אין בן דוד בא אלא בדור שכולו זכאי או בדור שכולו חייב. בדור שכולו זכאי מנא לן, שנאמר (ישעיה ס) "ועמך כלם צדיקים לעולם יירשו ארץ". בדור שכולו חייב מנא לן, שנאמר (שם נ"ט) "וירא כי אין איש וישתומם כי אין מפגיע ותושע לו זרועו וצדקתו היא סמכתהו", וכתוב (שם מ"ח) "למעני למעני אעשה כי איך יחל וכבודי לאחר לא אתן".

כל עיר שאין בה עשרה דברים אין תלמידי חכמים רשאים לישב בתוכה, ואלו הן. א' בית הכנסת. ב' בית הכסא. ג' בית המרחץ. ד' בית מלמדי תינוקות. ה' בית דין מכין ועונשין. ו' קופה של צדקה. ז' קופה של בשמים. ח' קופה של תמחו. ט' כל מיני ירק. י' פירות. י"א מוסף, אף כל מיני פירות, שכל מיני פירות מאירין את העינים.

ובשביעית מלחמות ובמוצאי שביעית בן דוד בא. אמר רב יוסף, הא כמה שביעיות דהוה כן ולא אתא, א"ל אב"י בששית קולות ובשביעית מלחמות מי הוה, ועוד כסדרן מי הוה.

א"ר יהודה, מהו דכתיב (תהלים פ"ט) "אשר חרפו אויבך ה' אשר חרפו עקבות משיחך", דור שבן דוד בא בו בית הועד יהיה לזנות והגליל יחרב והגולן ישתומם ואנשי גולן יסובבו מעיר לעיר ולא יחוננו, וחכמת הסופרים תסרח ויראי חטא ימאסון, לפני הדור לפני הכלב והאמת תהא נעדרת, שנאמר (ישעיה נ"ט) "ותהי האמת נעדרת וסר מרע משתולל".

מאי "ותהי האמת נעדרת", אמר ר' ינאי מלמד שנעשית עדרים עדרים והולכת לה.

ומאי "וסר מרע משתולל", אמרו דבי רב שיאל, כל מי שסר מרע - משתולל על הבריות.

א"ר יוחנן, דור שבן דוד בא בו, תלמידי חכמים מתמעטין והשאר בריות עיניהם כלות ביגון ואנחה וצרות רבות וגזירות קשות מתחדשות, עד שהראשונה פקודה השניה ממחרת לבא.

רבי נהוראי אומר, דור שבן דוד בא בו, הנערים ילבינו את הזקנים והזקנים יעמדו לפני הנערים, ובת קמה באמה וכלה

ועוד אמר רבי אליעזר בן פרטא, אם לקתה החמה בחצי חודש - אז הדגים פרים ורבים בים והפירות מתחדשין באילנות, ואם לקתה הלבנה בחצי חודש מרחשוון - אז חרב ורעב ודבר בא לעולם וצרות רבות וגזירות רעות מתחדשין.

אמרו חכמים; שבע שבן דוד בא בו, שנה הראשונה מתקיים המקרא זה (עמוס ד) "והמטרתי על עיר אחת ועל עיר אחת לא אמטיר חלקה אחת תמטר וחלקה אשר לא תמטיר עליה תיבש". שנה שניה חצי רעב משתלחין. שלישית רעב גדול ומתים אנשים נשים וטף והחסידים ואנשי מעשה, והתורה משתכחת מלומדיה. רביעית שובע ואינו שובע. חמישית שובע גדול יהיה ואוכלין ושותין ושמחין הבריות, והתורה חוזרת על לומדיה. בששית קולות.

אנשי אמונה

אורחות חיים מתוך הספר "אנשי אמונה" לתולדות צדיקי משפחת פינטו זיע"א

בביתו של הצדיק רבי חיים זצ"ל דולק כידוע נר תמיד מלא בשמן, לעילוי נשמת הצדיק. בחדר זה היה רבי חיים לומד עם אליהו הנביא זכור לטוב, ורבים הם האנשים אשר באים לחדר זה כדי ללמוד או להתפלל שם. מי שבא יכול להוסיף שמן לתוך הכוס ולהדליק את נר התמיד.

כך עשה פעם ר' דוד לוב. הוא נכנס לחדר והדליק את נר התמיד והתפלל שם. בינתיים נכנס לחדר אחד מנכדיו של הצדיק, אשר היה גר בבית הזה. לאחר ויכוח קטן שהיה בין ר' דוד לבין נכד הצדיק, התמלא אותו נכד רוגז על ר' דוד, נטל את הכוס המלאה בשמן, ושפך אותה על ראשו של ר' דוד לוב. ר' דוד היה אז לבוש בחליפה אפורה וחולצה בצבע לבן, וכל גופו של ר' דוד, עם החליפה והחולצה נהיו ספוגים בשמן, מראשו ועד רגליו.

ר' דוד יצא מיד מהמקום, כשפניו מועדות לעבר תחנת המשטרה, כדי להגיש תלונה נגד נכדו של הצדיק. כשהגיע לתחנת המשטרה היו השוטרים באמצע ארוחתם. הוא ניגש לאחד השוטרים כדי להגיש את התלונה, והשוטר מביט בו וסוקר את מראהו מכף רגל ועד ראש בתמיהה: "אדון לוב, כיצד הגעת למצב כזה?"

לאחר שסיפר לו ר' דוד את כל מה שאירע בביתו של הצדיק, אמר לו השוטר: ראה, אנו באמצע הארוחה. שוב לכאן עוד כשעה ואז אני ארשום את התלונה. כשחזר ר' דוד לביתו, לא האמינה אשתו למראה עיניה. הוא סיפר לה את מה שאירע לו, ולמרות זאת אמרה לו אשתו: "עזוב את התלונה ולך להתרחץ". ר' דוד הוריד מעליו את החליפה ואת החולצה, הניח אותם על הכסא שבחדר האוכל, התרחץ, התפלל תפילת ערבית, וקודם שעלה על מיטתו אמר לאשתו שמחר הוא הולך למשטרה כדי להגיש את התלונה.

והנה בחלומו, נגלה אליו הצדיק הקדוש, סבא דמשפטים, רבי חיים זיע"א, והוא אומר לו: "בני, אל תלך מחר בבוקר להגיש תלונה במשטרה". ויקץ ר' דוד והנה חלום. הוא נרדם שוב, ושוב הגיע אליו בחלומו רבי חיים, ואומר לו פעם שניה: "בני, אל תלך מחר בבוקר למשטרה, להגיש את התלונה".

עם בוקר, התכונן ר' דוד ללכת לבית הכנסת להתפלל. ומה גדולה היתה הפתעתו, כשנכנס למטבח הוא לא האמין למראה עיניו, הוא חשב שהוא עדיין חולם... בקול צעקה גדולה העיר את אשתו שבתבוא מיד. היא הגיעה בפחד נורא, וקראה: "דוד, מה קרה?"

ר' דוד הצביע על הכסא, ואז גם האשה לא האמינה למראה עיניה: החליפה היתה מונחת על הכסא, כחדשה, ללא טיפת שמן, מכובסת ומגוהצת, כאילו נקנתה באותו יום. על השולחן היתה מונחת החולצה, כחדשה, מקופלת ומגוהצת.

ר' דוד לוב ראה את הפלא למול עיניו, והבין כי זה היה כוחו של הצדיק.